

jde o týž nárok žalobní a z důvodu toho není tu totožnosti předmětu sporu, který předpokládá nejen souhlasnost právního důvodu, nýbrž také souhlasnost právního nároku, jehož se v obou sporech strany domáhají.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Jest sice správné, že část žalobních proseb na uznání neobmezeného vlastnictví má ráz žaloby určovací, nelze však přisvědčiti stěžovateli, že druhá část žalobních proseb na odsouzení žalované strany k určitému opomenutí je superfluum a mohla zcela dobře odpadnouti. Oběma žalobami brání se žalující obec proti zásahům žalované strany do jejího vlastnictví a chce právě odsouzením této k onomu opomenutí, které jedině mohlo by exekučně býti vynuceno, dosíci ochrany svého vlastnického práva. Určení neobmezenosti vlastnictví jest jen otázkou předurčující pro podstatnou část odsuzující. Nesprávný jest názor stěžovatelův, že na základě rozsudku, který by zjistil neobmezenost vlastnictví, mohla by žalující obec právní nárok žalobami dobývaný vymoci exekučně, poněvadž prý činy žalované strany, v nichž spatřuje žalující obec zásah do svého vlastnického práva, jsou v odporu s neobmezeností vlastnictví a poněvadž tedy prý žalovaná strana nebyla k nim oprávněna. Neboť exekučním titulem může býti jen výrok odsuzující žalovanou stranu k nějakému plnění anebo opomenutí, nikdy však pouhý výrok určovací. Správně proto uznal rekursní soud, že jest v obou sporech totožný sice právní důvod žaloby, nikoli však právní nárok z právního důvodu vyvozovaný, a poukazuje se stěžovatel v tomto směru na příslušné odůvodnění napadeného usnesení. Třebas v dřívější žalobní prosbě se žádá odsouzení žalované strany, aby se zdržela jakéhokoliv činu rušebního, a v pozdější, aby se zdržela všech zásahů do vlastnického práva žalující obce, bylo by výrokem vyhovujícím v další části dřívější žalobní prosby prohlášeno, že žalovaná strana určitým činem a sice opakujícím se vyhazováním příkopu a bráněním manželům Š-ovým v jízdě po sporných pozemcích porušila neobmezené vlastnictví žalující obce a že jest povinna se zdržeti jakéhokoliv činu rušebního. Tomuto výroku bylo by rozuměti tak, že ukládá žalované straně určité opomenutí rušivého jednání, jakého se do té doby dopouštěla, nikoli však, že se jí zakazuje postavení plotu a zaražení tří kúlů a přibití na tyto prken, v čemž žalující obec spatřovala rušební čin v pozdější žalobě. Nemohlo by tedy odsouzení ve smyslu dřívější žalobní prosby býti vymáháno na žalovaném na základě rozsudku vyhovujícího pozdější žalobní prosbě a naopak.

Čís. 12556.

Opatření podle § 145, druhý odstavec, nesp. říz. jest částečným předčasným odevzdáním pozůstalosti, jímž nabyli dědici dotčených pozůstalostních věcí do právní držby. Toto nabyté oprávnění nelze dodatečně zvrátiti návrhem podle § 812 obč. zák.

Správa podle prvního odstavce § 145 nesp. říz. nepřekáží oddělení jmění podle § 812 obč. zák.

Otázka, zda při oddělení pozůstalostního jmění jsou splněny náležitosti osvědčení věřitelovy pohledávky a jeho motivovaná obava z ohrožení, nespadá pod důvod nezákonnosti, nýbrž týká se právního posouzení věci.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1933, R I 247/33.)

K návrhu pozůstalostní věřitelky povolil pozůstalostní soud v pozůstalostní věci po Anně L-ové oddělení pozůstalostního jmění od jmění dědiců, ustanovil opatrovníka pozůstalosti a odňal dědicům opatrování a správu pozůstalosti, jež jim byly dosud podle § 145 nesp. říz. přenechány, a přenesl je na ustanoveného opatrovníka pozůstalosti. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Dědici napadají usnesení prvního soudu, protože a) pohledávka navrhovatelky není osvědčena, b) není odůvodněná obava navrhovatelky, c) byla přenechána dědicům již před roky správa a obstarávání pozůstalosti podle § 145 nesp. říz. Ad a) a b) vyvrátil rekursní soud námitky dědiců a uvedl dále ad c). Nesprávné jest, že jest návrh zamítnouti proto, že dědicům byla již před léty ponechána správa a obstarávání pozůstalostního jmění podle § 145 nesp. říz. Dodatečná separace s tímto opatřením není v rozporu. Že nelze podle § 74 III. dílčí novely věci pozůstalostní, které jsou k volné dispozici dědiců, exekvovati již snad exekucí proti pozůstalosti, nýbrž, že je lze exekvovati jen proti jednotlivému dědici, nepřipouští závěr, že by nebylo přípustno ustanoviti separačního opatrovníka. Neboť ponechání volné správy podle § 145 nesp. říz. jest, jako většina opatření nesporného řízení, jen opatřením, určitému účelu sloužícím, proto jen opatřením dočasným, které může býti nesporným soudcem změněno, vyžadují-li to důvody účelnosti anebo jiná zákonná ustanovení. Protože však věřitel pozůstalosti, jsou-li tu podmínky § 812 obč. zák., má nárok na oddělení jmění a ustanovení opatrovníka, jest se v takovýchto případech uchýliti od ustanovení § 145 nesp. říz. Přenechání držby ve smyslu § 145 druhý odstavec, nesp. říz. nařízené, na kterém se soud dne 27. listopadu 1926 usnesl, jest ovšem částečné předčasné odevzdání pozůstalosti. (Viz Rintelen, Grundriss des Verfahrens ausser Streits. § 32). Není však ani tato okolnost závadou, by držba nepřešla na opatrovníka, kterého právě jest ustanoviti podle § 812 obč. zák., musí-li se dbáti jistoty pozůstalostního věřitele.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolacímu rekursu dědiců a změnil napadené usnesení v ten rozum, že se usnesení prvního soudu doplňuje potud, že se netýká částek jmění pozůstalostního, o nichž bylo usnesením ze dne 27. listopadu 1926 rekurentům podle § 145 druhý odstavec nesporného patentu ponecháno volně nakládati.

Důvody:

Výtka nezákonnosti činěná napadenému usnesení jest z části odůvodněna, neboť rekurentům jest přisvědčiti, že právo nakládati volně částmi pozůstalostního jmění podle druhého odstavce § 145 nesporného patentu po zákonu vylučuje oddělení pozůstalostního jmění podle § 812 obč. zák. Rekursní soud správně uvedl, že opatření podle § 145 druhý

odstavec nesp. pat. jest částečným předčasným odevzdáním pozůstalosti. Mínění toto nebylo sice vždy ve právní vědě jednotné, ač ovšem převažovalo. Zastávali je Rintelen »Verfahren ausser Streitsachen«, str. 70, Krasnopolski »Erbrecht«, str. 271, Schuster »Kommentar zum Verfahren ausser Streitsachen«, str. 240, Anders »Erbrecht«, str. 63 a Ehrenzweig System »Erbrecht«, str. 470. Popíral je Ott Rechtsfürsorgeverfahren str. 231, jakož i rozhodnutí bývalého vídeňského nejvyššího soudu ze dne 12. dubna 1889, čís. 5373, Gl. U. č. 579 N. F. Po třetí dílčí novele však pochybnost mizí. Justiční komise panské sněmovny označila ve své zprávě (příloha 78. stenografického protokolu panské sněmovny, sezení XXI. 1912) opatření podle § 145 druhý odstavec nesp. pat. výslovně jako částečné odevzdání pozůstalosti; podle § 822 obč. zák. v doslovu třetí dílčí novely k obč. zák. mohou věřitelé dědicovi vésti exekuci na části pozůstalostního jmění ponechané dědici k volnému nakládání; podle § 74 téže novely věřitelům dědice má býti doručen opis usnesení o ponechání věcí do volného nakládání a opis odevzdací listiny. Zákon pohlíží tedy na opatření podle § 145 druhý odstavec nesp. říz. jako na odevzdání pozůstalosti a spojuje s ním podobné účinky. Soudy nižší k těmto ustanovením zákonným nepřihlížely. Je-li však zmíněné opatření částečným odevzdáním pozůstalosti, nabyli jím dědicové dotčených věcí pozůstalostních do právní držby, jako se to děje podle § 797 obč. zák. odevzdáním pozůstalosti; oprávnění toto právoplatně nabyté nelze dodatečně zvrátiti návrhem podle § 812 obč. zák. a zrušiti nastalé již právní účinky opatření podle § 145 druhý odstavec nesp. říz. (čís. 7074 sb. n. s.). Usnesení nižších soudů povolující oddělení pozůstalosti podle § 812 obč. zák. jsou tedy ve příčině věcí uvedených v usnesení okresního soudu ze dne 27. listopadu 1926 nezákonná.

Vedle věcí těchto však náleží do pozůstalosti i další jmění. Usnesení o ponechání věcí k volnému nakládání týká se jen věcí v něm uvedených a pokud mluví o kapitálech a movitostech inventovaných, týká se to jen věcí, o nichž do té doby byl již zřízen inventář, a nikoli věcí, které do inventáře byly zapsány teprve později, tedy ne věcí movitých ve Vídni, o nichž inventář byl sepsán teprve 20. ledna 1927. Též o nich má pozůstalost projednati tuzemský soud (§ 23 nesp. pat. a výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 29. března 1919, čís. 6336/19). U těchto součástí pozůstalostního jmění není tedy překážky proti opatření podle § 812 obč. zák. Jich též se ovšem týká usnesení pozůstalostního soudu ze dne 8. listopadu 1926, kterým dědicům byla ponechána správa pozůstalosti vůbec, tedy pozůstalosti celé podle ustanovení § 145 nesp. pat.; šlo tu však jen o správu podle odstavce prvního téhož paragrafu. Tato správa oddělení jmění podle § 812 obč. zák. nepřekáží (čís. 9768 sb. n. š.) a může býti odvolána jako dočasné opatření, jak uvedl rekursní soud a v té příčině není vytýkané nezákonnosti.

Pod důvod nezákonnosti nespadá otázka, zda jsou splněny i další náležitosti oddělení pozůstalostního jmění, totiž osvědčení pohledávky věřitelovy a jeho motivovaná obava z ohrožení, které se týká i tvrzení rekurentů, že pozůstalost má protipohledávku. Jde tu o otázku právního posouzení, které však není důvodem pro dovolací rekurs proti souhlasným usnesením nižších soudů (§ 46 odst. (2) nesp. zákona).